

Hírek, események

Családóvó nyári egyetem, Gödöllő

A család, bár a társadalom alapsejtje, az élete, a működése, az értékrendje nem volt soha az állam által meghatározható.

Az állam csak egyes működési anomáliáinak diagnózisát és terápiáját tekintette feladatának –, a prevenciót, mint együttes feladatot, konkrétan nem.

Már amikor a Pest Megyei TIT keretében megindult országos hatókörű kezdeményezésként a Családpedagógiai Tábor nevű, egyhetes intenzív szellemi együttlét, akkor is kiderült, ahhoz, hogy értelmesen a család nevű „intézményhez” kapcsolódni tudjon, át kell lépnie a tudományok határait (egészségügy, pedagógia, szociálpolitika stb.), az intézményes gondolkodás megszokott kompetenciáinak körét (ugyanis, ha a megelőzésről gondolkodunk, akkor mindezek elé olyan segítséget kell kínálnunk, amit az egyes családok tudnak hasznosítani).

Így alakult ki az a forma, amely nem tudományos konferencia ugyan, de kénytelen az egyes tudományok egyes kutatási eredményeit, lehetőleg a legaktuálisabbakat bemutatni azoknak, akik a családok gondjait – esetleg a magukét is – olyan gondnak érzik, amin segíteni kellene.

A családi lét ma nem szaktudományos kérdés. Egyes vonatkozásaival foglalkozik a pszichológia, a pszichoterápia, a szociológia, ám a család egészsége nemhogy tudományos probléma volna, de a megelőzés is csak egyes jeles intézmények feladatköreinek pici szeletét jelentheti.

A felsoroltak ösztönöztek bennünket arra, hogy a családi élet épségét őrzendő, óvandó, bajait megelőző fórumot hívjunk életre azoknak, akik ezt az ügyet, a megelőzés szintjén is fontos, személyes feladatnak tekintik.

Ezért lett az első egyhetes intenzív fórum neve Családpedagógiai Tábor. Gondolatadói, gondolkodtatói már akkor is azok voltak, akik annak ellenére, hogy ez az ügy magánügy, mégis humánügyként, közös feladatként értelmezték: Komlósi Piroska, Kulcsár Zsuzsanna, Komlósi Sándor, Dizseri Tamás, Gondos Anna, Füle Sándor, Gyökössy Endre stb.

A családról, mint lét-egésről, ha akarnánk, sem tudnánk sem szakmai – ugyanis nem szakma –, sem a jó működést megelőző tudományos jellegű konferenciát tartani, mert ezzel ma egyetlen tudományág sem foglalkozik, valamennyinek a család, mint intézmény vagy a perifériáján van, vagy Csak annak kifejezett terápiás problémáival foglalkozik.

Ez a megelőzést fontosnak tartó program a benne résztvevő – akkor még intézményt nélkülöző – szakemberek emberi igényéből vált több éven át tartó közös, folyamatosan növekvő nyári ismeretterjesztési programmá, majd a fórumnak nevet adó Pest Megyei TIT kérésére 1989-től nyári egyetemmé.

A család értékrendjéről szólva a fórum kezdettől fogva párbeszéd színhelye volt. Mindig arra törekedtünk, hogy a hívők és a nem hívők, a különböző értékrendet vallók tudjanak itt egymásnak segítő ötletet kínálni, úgy, hogy nem avatkoznak be abba a szférába, amelyet a másik már magánügyének tekint. A segítőkészség és az autonómia tiszteletben tartása volt az a két fontos érték, amittől ez a fórum fokozatosan növekvő létszámú, önképző jellegű ismeretterjesztő formává lett.

Érdekesen alakult résztvevőinek köre is. Az első résztvevők, akik azóta is évről-évre visszajárnak, a helyi társadalmakban megteremtették a maguk családóvó kis közösségét, innen új információkat, módszereket visznek haza. A későbbi évek hallgatói közt megjelentek azok, akik a család igazgatási gondjaival foglalkoztak: a családsegítő központok munkatársai, a gyámügyek kistélephelyeken kinlódó dolgozói, a lelkészek, a tanítók, az óvónők és a népművelők, könyvtárosok, gyermekorvosok, az önkéntes segítők mellett.

Ahogy szakmásokodott a szociálpolitika, úgy vált a mi családóvó nyári egyetemünk a társadalmi összefogás, a szolidaritás aktíváinak civil önképző fórumává. Egyre több olyan szervezet küldte közénk képviselőit, akik a maguk családi, emberi gondjait akarták önmaguk számára valóan megoldani, vagy mint civil szerveződések az állam válláról akartak levenni családi-emberi gondot. Mi kezdettől fogva – esti programként – erre a tapasztalatcserére biztosítottunk lehetőséget, úgy tűnik jó érzékkel, mert ma már ez a civil kezdeményezést segítő jelleg a domináns.

A szakértők tekintélyes névsora, akik az elmúlt 6 év alatt az egy hetes, napi 4 órás intenzív, készségfejlesztő, önismeret-, kommunikációs képesség-fejlesztő, problémamegoldó és problémaérzékenység-fejlesztő tréningeket vezették, arra utal, hogy tudásukra – s így e fórum lehetőségeire – nemcsak a humán szféra közalkalmazottainak van nagyon nagy szükségük, hanem a civil, önszervező szerveződések vezető aktíváinak is.

A családóvó nyári egyetem mindig arra törekedett, hogy az aktuális „kihívásokra” olyan válaszokat adjon, és olyan megoldásokra buzdítsa a családokkal napi, intenzív kapcsolatban álló résztvevőket, amelyekkel nemcsak önmaguk, hanem mások életén is segíteni képesek.

Mindig arra törekedtünk, hogy az intézményes gondoskodás által le nem takart szféra problémáira keressük az adható legjobb megoldást. Amíg anyagi lehetőségeink engedték, törekedtünk a legjobb külföldi szakértőket is bevonni. Erre az elmúlt években már nem volt módunk.

A családóvó nyári egyetem egyik nemes hagyománya az, hogy a legjobban bevált megoldási módok egymás közti, személyes tapasztalatcseréjére adott módot, s a legjobb hagyományoknak teremtett közösségi nyilvánosság előtt megismerési vitafórumot.

Gelencsér Katalin Kecskés József a nyári egyetem alapító tagjai